

Анатолій Дністровий
(нар. 1974 р.)

Поет, прозаїк, есеїст.
Автор поетичних збірок
“Проповідь до магми” (1998),
“На смерть Кліо” (1999),
“Спостереження” (1999),
роману “Невідомий за вікном”
(2001). Член Асоціації
Українських Письменників.

Бібліотека альманаху «Кальміус»

Анатолій ДНІСТРОВИЙ

ЖОВТА ІМЛА

Літературна агенція «OST»
Донецьк-2001

ББК 84 (4Укр)–5

Д 54

Анатолій Дністровий. Жовта Імла: Поезії, поема. /
Д 54 Бібліотека альманаху «Кальміюс».
– Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2001. – 80 с.

ББК 84 (4Укр)-5

Нова книга Анатолія Дністрового, чільного представника генерації 90-х, містить поезії останніх років. Основні риси його поетичного світу – глибока філософічність, інтелектуальність і аскетичний погляд на життя.

*На обкладинці – О. Розанова. “Міський пейзаж”. 1913.
На шмуц-титлі – робота О. Екстер.*

© Дністровий А., тексти, 2001
© Соловей О., автор проекту, 2001
© Видавнича агенція «OST», 2001

ЖОВТА ІМЛА

Анатолій Дністровий

*Коли жовта імла поглинає, як вир, силуети
Скам'янілих людей, що позбулись земного набутку,
Нас чекають птахи із очима осіннього смутку,
Нас чекають облич невизначні нічні трафарети.*

*Їхній голос, як скло: даленіє, до болю прозорий,
Їхні очі ковтають жовтаву безмежну скорботу,
Їхні душі кричать, наче рани від смертного шроту:
З темних отворів – спів неофітів врочистий,
бадьорий.*

2001

Жовта імла

Благодать вам і мир,
хто у часі
(придавлені набряклою атмосферою
осінньої вологи
та скорботних споминів,
серед криків народжених
і старечих шепотів,
у страждальному багатоголоссі
біологічної надії,
між “тепер” і “ніколи”),
благодать вам і мир –
на межі свідомості,
на межі смерті,
на межі слова,
де море скляне огнем перемішане,
де вас не буде помножено,
а неземне світло гострими списками
проб'є ваші очі –
благодать вам і мир,
хто у часі.

1999

Анатолій Дністровий

Снігами проводжаєш сніги,
з-під яких твої вчорашні руки
кличуть тебе до себе,
і кожен прожитий день
множить їх,
і кожна вистраждана ніч
наближає.

Заблукалий у лісі власних рук,
заплющувеш очі,
відчуваєш, як вони ретельно
обмацують тобі обличчя:
ніжні руки немовляти,
м'які руки підлітка,
мозолясті чоловіка.

Вони колишуться,
як степова трава,
вони кличуть тебе до себе –
туди,
де зникають у глибокій тріщині мовчання,
а чорні потоки світла
вливаються в очниці.

1999

Жовта імла

І їхні очі – це мільйон доріг,
що світяться у темряві, як місячні ріки,
під тягарем спокою пам'яті землі,
яка оберігає материнські тривоги
у час зачаття,
коли обличчя освітленого
плаче в тіні болем батька,
коли його руки гладять образ народженого
і обпікаються об його крики...

Червоною цівкою минає життя,
Червоною цівкою...

Ця маленька часточка смерті
з чорнявими оченятами,
з тендітними кінцівками,
ця маленька часточка
переповнена життям,
що живиться материнським молоком
і радіщами рідних.
Як їй болить присутність у часі,
як їй болить мовчання великого світу,
що мигоче перед очима розмитими образами,

Анатолій Дністровий

обличчями й теплими руками,
що далеко-далеко поруч
шумить невиразними голосами,
як їй болить...

те, що їй не належить,
те, що її не покине.

2000

Жовта імла

Ці маленькі тіні довкола з'юрмилися
і змушують нас повірити,
що
ми не сліпі, а тільки спимо.

У чорній киреї жовтий страх
з нашими обличчями –
він гукає нас,
манить до себе.

Ось він підходить до тебе,
торкається твоїх плечей
і ніжно шепоче:
це не скорбота за недоношеним сином,
це просто новий метод смерті.

Він закриває тобі очі,
пальці його плачуть –
і ти йому віриш.

1999

Анатолій Дністровий

Сантиметриками століть,
палким вболіванням матерів,
галасом дітей –
саме так відповзає життя.

Ми згадуємо про нього
тільки під тромбонами системи,
у присутності заклопотаних білих халатів
чи над чорною труною з каменем у горлі.

А воно ж химерне, як сонячні зайчики,
суворе, як обличчя голодного пенсіонера,
допитливе, як погляд собаченяти.

1999

Жоєта імла

у небі чорному біла вдова
плаче птахами дзвінкоголосими
дивиться місячним промінням
простягає руки до сонних дітей
вберігає їх від смерті батьків
які щомиті
(працюючи відпочиваючи вмираючи)
шкандибають до теплого жовтого озера
а там плавають живі тіла
неживих дідів і прадідів
мавки зелено-сині хлюпочуть серед них
а на березі сиве місто
яке за хвилину
більше ніколи не прокинеться

2000

Анатолій Дністровий

очі новонароджених
дивляться з далекого теплого часу
де шастають білі тіні між чорними янголами
семеро їх мовчить
семеро їх чекають
коли підростуть воїни
почнуться війни і революції голокості і голод

очі новонароджених
в яких застигла розгубленість
мов укрита білими квітами галявина
над якою чорна безодня
    розростається
    розкривається
    поглиблюється
а там божа дитина у холоді плаче
зміїв смугастих посинілими ручками душить
і мертвих кидає собі під ноги

2000

Жоєта імла

ворони сидять на чорних сухих деревах
у білій воді синього марева блукає неприкаяна
жаліється деревам на долю
згадує ненароджену дитину її покручені ручки
згадує коли була дівкою зваблювала хлопців
а на чужому весіллі кидала кістки на долю нареченої
сивою бабою співала многая літа
кров мішала до каравайного тіста
ховалася від ока ікони
хвору кров пускала за джерельною водою
аби інша напилася опівночі

2000

Анатолій Дністровий

хто ти і звідки прийшов
у прозорій киреї з жовтим тілом
на якому чорні відбитки мертвого янгола

хто ти з каламутним скляним поглядом
від якого собаки виють на місяць
містечко спить очікує холод і повільний час
білого марева
там душі померлих залишають сліди
на свіжому ранковому снігу

2000

Жовта імла

з'їсти черствий хліб після тривалого посту
побачити мідний місяць
з іншого боку ночі
де в темній синяві душі коней п'ють небо
з блискучим насінням світил у яких ростуть долі
тих що радіють і плачуть ростуть і вмирають
з іншого боку ночі
де люди в липкому тумані
зливаються в біле
зливаються в біле

2000

Анатолій Дністровий

цигаркою колишеш горе-безсоння
обличчя тих що вічно мовчать
дивляться очима-отворами
з яких пісок сиплеться
ніяковієш бо він уже по кісточки

коли залишиш слід
усі тебе пізнають
і назвуть невігласом

2000

Жоєта імла

І сивий сніг, і скоцюрблені мовчазні мешканці
недолугих снів, і корчасті руки,
що просять милостиню,
і хтиві усмішки смаглявих гуцульських дівчат,
Господи,
Ти залишаєш нам на пам'ять.

Як же нам розпоряджатися цим світом,
коли ми щомиті наражаємося на його нескінченність:
очі коханої, телефонні розмови,
ностальгія за листами...
Як же нам вірити в його приборканість?

Скорботна донька,
яка поховала важкохвору матір,
її ненароджене вболівання
і подих пам'яті протягом по серцю,
і незліченні клітини свідомості,
що розростаються і безповоротно зникають,
Господи,
Ти залишаєш нам на пам'ять.

1999

Анатолій Дністровий

Несміливі окрики серед сутінків міста –
це прощається юність із допитливістю.

Її знайдуть під ранок.

В лабіринтах твоєї свідомості,
на її старовинних бруківках,
на одній із отих
поглинутих вечірньою вологою вуличок
ти загубив світлину своєї радості.

Перевантажена подіями хроніка мовчатиме,
як мовчить енергійний мурашник.

Безнадійно вештатись опівночі,
вигукуючи:
Господи, вона все ще рухається!

1999

Жовта імла

Бо чекає вода на огненні серця
і на помисли зважені, на помисли легковажні.
Харон молодшає, вчиться веслувати.
Ми вперше бачимо янголів, вони спостерігають
за нашим галасом
і сиплять на голови наші попіл –
він обпікає нам очі, ми благаємо про
милосердя та справедливість.
Осліплі, простягаємо руки перед себе
з надією вхопити одне одного.

1999

Анатолій Дністровий

у неї очі великі вітрини в яких
бачиш людей застиглих у вечірньому тумані
в неї очі наче великі світи
де миготять чужі обличчя

дивишся на них і бачиш себе
не можеш впізнати
дивишся на них і бачиш по склу
течуть струмки краплинок

її терплячі руки чекають твоє тіло
воно прийде потоне в її смутку
воно прийде
коли в очах їй потемніє

2000

Жоєта імла

свідощвом про смерть переконують нас
що мертві померли
а вчора прийшов небіжчик дідусь
і кликав до себе пам'ять

внуки прокинулись а пам'яті нема
і вони зраділи бо одразу позбавилися болю
їхні жінки народили
по три кілограми свіжого м'яса

2000

Анатолій Дністровий

жовтий місяць гойдала
рибками сміху беззвучного плакала
срібними рибками
у синіх водах забуття

хто коси твої мие на світанку
хто очі твої бачить на світанку
стікає в них із чорними пісками
лишає голос
голос як зерно

а потім там
у нетрищах любові
помітиш пташенятко її смутку
в твоїх руках воно тремтіти буде
мовчати як чуже незнане горе

хто коси твої мие на світанку
хто очі твої бачить на світанку

2001

Жоєта імла

у синьому димі
де гойдається осінне листя
і не падає
нестерпно важко заплюшувати очі
бачиш обриси міста-привида
ледве зримі лінії будинків
ледве помітну дорогу під ногами

не знаю куди мені йти
боюся ступити крок

і з'являються невиразні обличчя
людей веселих і сумних
великих і маленьких

і виростає раптом літній театр
великий до неба
зграї голубів наповнюють тишу воркотінням
протягаєш вгору руки
а вони летять крізь них наче крізь дим
хто ж я такий
запитуєш у синього диму

2000

Анатолій Дністровий

Різдво і холодна кімната,
Ти надто довго йшов до своєї самості,
Бо голова в приморозках і помітно мружишся.

Сповідуєшся у снах, коли із туманного отвору
серед темряви
до тебе виходить чорна постать Німоти.

Вона кладе тобі на голову долоню, і ти відчуваєш,
як із неї витікає холодний страх, наповнює тебе,
вище і вище,
серце калатає притьма.
І гаряче себе заспокоюєш:
    цього ніяк не може бути,
    це тільки недолугий сон.

1999

Жовта імла

старожили воркотять на вічне
їхні пальці тремтливі гладять чорнявих онуків
ти приходиш за місяцем
за вечірньою прохолодою
коли потом гарячим вкриває обличчя приреченого
він ще довго чекає коли знову вмиратиме
він ще довго чекає коли муками вкриється сон
запах мертвого саду в листопаді стає гострішим
як обличчя людей що марніють за юності

2001

СИТУАЦІЇ

1

Худюща плоть місяця заходить у річку.
З будинків віє теплим спокоєм.
Чорний вітер викрадає голос приреченого юнака
із прірви провулків,
вороння наспіхається над віком машини.

Жінки купаються, туляться сніжними грудьми
до місяця.

Їхні невиношені діти
вчаться плакати, а чоловіки вмирають у лікарнях
і під трамваями.

2

На площі під вечір несуть сонце, багряними змійками
воно пестить шкіру дівчаток.
Собака померлого віє на спини міщан,
які фотографують сяйво.

На балконі сивий чоловік,
він відламує в ляльки кінцівки і кидає собаці.

3

Ти носиш у кишені піщаний годинник.
Люди купують квіти
і ходять до театру, їдять морозиво
і читають книги про Наполеона.

Жовті сутінки вливаються в їхні очниці.
На ранок
їздить транспорт
і виходять газети з інформацією
про війни і землетруси.

Ти не маєш часу на все це,
бо носиш у кишені піщаний годинник.

4

Маленька дівчинка дарує тобі кульбабу. Ти бачиш,
що вона схожа на свою пишногруду матір.

Цієї миті на автомобілі розбивається дівчина.
І ти розумієш:
час – це також дерево,
яке вчасно звільняється від листя.

5

О дев'ятій ранку до тебе заходить подруга,
у неї зламана рука в гіпсі.
Ти згадуєш, як їхав недавно у метро
і годував хлібом чиюсь козу.

Дівчина хоче з тобою кохатися,
вона закриває штори і вимикає радіо,
а ти думаєш, що у метро безпечніше і затишніше.

6

На похороні ти відчував, як божевільно пахнуть квіти.
Обличчя померлого подібне на айву.
З днем народженням
тебе привітала телеграмою кохана.
Їй уже викинули яєчники.
Ти щодня дивишся на своє відображення
в парковому озері.

Її завтра привезуть.
Квіткарка сказала, що в тебе, певно, жовтуха.

7

Вчора тебе викинули з роботи.
Цілу ніч ти блукав багряним,
нічним містом. Міліціонер перевірів твої документи,
ти знову відчув себе громадянином.

1999

Анатолій Дністровий

Сад пам'ятає голоси, тривоги
закоханих, яких ховала темінь.
Із сивини туману тихі щогли
черешень виринають, ніби гребінь.

Сад пам'ятає крик осінній птаства.
Передчуття останнього польоту
таке нудне, немов стареча паства,
що на священика навіює дрімоту.

Сад пам'ятає дикі хуртовини,
простори мертві білих океанів,
в якому загубилися хвилини
отих, у кого сон застиг, мов камінь.

2000

Жовта імла

Вертається той довгий листопад,
коли секунди важчали думками,
коли презирилися вовками
ті, що учора дихали у лад.

Ті, що в молитві вистояли гнів,
з деревами прощались напівсонні.
Півсонні поверталися у дім,
де їх чекали сім'ї напівсонні.

Лише у темряві, коли ні пари з уст, –
таке не передчуєш у прощанні –
перед очима в мороці останнім
блідий, як гностик, з'явиться Ісус.

2000

Анатолій Дністровий

Світанків жовто-сіре молоко
у пам'яті – безмежною рікою.
Там спокоем укрите чорне дно
волосся, що в'язкою пеленою

поглинуло дитячі кораблі,
які батьків відносили у гавань,
де янголи – довічні вартові
любові – вберігали їх від плавань.

1999

Жоєта імла

І чорні скрипалі прийдуть вночі
зі скрипками твоїх минулих вражень –
торкнуться тихо і проллється кров –
ударять дзвінко і забудеш спокій –
ударять грімко і підеш на дно
мутного заводку де водорості кличуть
маленьких рибок мовчазних життів
що зграями гойдаються довкола
виблискують холодними очима
очікуючи саява з глибини.

1999

Анатолій Дністровий

Нестерпний запах паленого листя.
Дерева-сироти принишкли ув імлі.
Над вечір вітер знову ніби злиться, –
кленові душі вперто-мовчазні.

На ранок сонця вистраждане око
багряно обпече осінній сум,
де губляться, мов привиди, щороку
стражденні діти виснажених дум.

2000

Жовта імля

Приходить мить,
коли скляніють очі
перед незнаним, що постало в правді,
коли по тілу бігають мурашки,
коли у пам'яті порожні мегабайти,
коли незримі і важкі небесні руки
плечей торкаються,
аж ноги грузнуть в землю.

Тоді гучнішають жінок скорботні співи
над образами діточок померлих,
яких приносить чорний корабель
з підвалів темних втомленого міста,
де янгол із синцями під очима
заучує таблицю Піфагора,
яка ковтає, множачи усіх,
котрі померли в незнанні, як тварі.

1999

Анатолій Дністровий

За пеленою темною дощів
завмерлий час відбутих супокоїв,
він пестить душі втомлених героїв
жовтавими руками. Там шурів

самотне шурхотіння. Ніби нерв –
тремтлива віра тишею набрякла.
В блідій сорочці, виснажена, влякла
на вітрі невідомих диких сфер.

У неї незворушливі вуста.
Цілюють їх, котрі словами ситі,
і хочуть доторкнутися – нема.
З погордою відходять, наче квити.

1999

Жоєта імла

А сніг такий, як у прощальний день.
З хвилинами, які пішли крізь пальці.
Ти видихаєш рештки їх з легень
і забуваєш все: вечірні вальси –

і стукотіння серця – і слова,
які ходили, діяли, вмирали;
і забуваєш тих, кого нема,
але чомусь вони німі постали.

1999

Анатолій Дністровий

Тим каменем останньої руки
хай буде слово, зважене і чорне,
допоки темінь душі не загорне
у непроглядні шати і сніги.

Допоки мить народження несе
початок тути і нового болю, –
несе у сльози, у людську неволю,
де мертвий час у них, живих, росте.

1999

Жоєта імла

Хай тривожать осінні сади
Щебетання тужливе на холод.
Сиротливі торгові ряди
Обступили злиденного. Голод.

Хай молитви – на відстань руки –
Доторкнуться до сміху страждальців.
Кілька слів зі святого Луки –
І тремтітимуть губи і пальці.

Хай розвергнеться морок густий
Перед тим, хто не знає світила.
Біль – пронизливо-злий голосний –
Засинає від кружки чорнила.

2001

Анатолій Дністровий

Вона мовчить, як риба,
Вона, як риба, молиться очима.
Її смиренні руки кличуть дощ.

Приходиш привидом,
Приходиш, мов без тіла,
Чужий – і мокрий.
Знову дощ.

Подасть тобі яешню з ковбасою,
Подасть – немов німа.
Бадьоро скажеш: – там вода!
Ходімо!
А риба: – що?
Це лише вода.

2001

Жоєта імла

Не осуди їх, Господи, в журбі,
Коли слізьми сміються до малечі,
Коли погонич кожен – у предтечі
Штовхається в загальному хліві.

Не осуди маленьких – сивина –
Для них давно найбільша нагорода.
(Над ними ж – давлється. Така порода! –
Одна з шляхетних.) Тільки купина

Зігріє їх, зігріє за життя,
За ті роки, які стікали воском,
А в них проллється, озоветься тоскно
Маленьке відчайдушне каяття.

2001

Анатолій Дністровий

Вівальді й Паска. Сонячне тепло
Тонкими пальцями вривається в кімнату.
І Ти – осяяна! І небо – із блавату –
І літаків ніколи не було.

І листоноші постать за вікном
Така марудна, як закономірність.
І чистий день, прозорий, ніби вірність.
І бабцю проковтнуло вмить метро.

2001

Жоєта імла

У Царстві Божому, мабуть, бруньки,
а тут блукають дворові собаки.
За горизонтом вогняні вінки
щодня зникають, мов магічні знаки.

А ми йдемо. А може, нами йдуть
миттевості, застигли в Божім сумі?
Перед очима – сива каламуть,
у ній майбутнє борсається в комі.

1999

Анатолій Дністровий

Дружині Наталі

Блукаєш пам'яттю мою, ніби привид,
твій сміх відлунюється хвилями.
Ти з'явишся, немов тоді –
з-під зливи –
й очам своїм я не повірю.

Стоятимеш прозора. За тобою –
у сонячному блиску ніжні звірі
дивитимуться тихо через тебе –
туди, де я, де морок і дощі.

2000

Жовта імла

Чорна повінь думок. Сет розлився довкола,
охопивши міста, охопивши людей.
Ти не бачиш його, відчуваєш, що поряд
його подих чужий, наче холод каменю.

Чорна повінь думок. Гасне зір. Слабне обрій.
В'язне цівка птахів в синіх водах небес.
Все вертає туди, де в надії порожній
душі знов набувають думок і тілес.

2000

СМЕРТЬ СВ. ЮРІЯ

(цикл)

1
Прибігли вночі, мов тікали від злої судьби
в обдертих одежах. Тремтливо ковтаючи воду,
стріляли очима довкола і чули – вовки
їх кличуть у гори, у безвість, у тьму і негоду.

Їм плакали рани жінками, німими дітьми,
у душах гуло на пожежу, на гвалт і на “Отче...”.
А небо стогнало деревами, кіньми. Весни
уже не діждатись –
в молитву закутатись конче.

Сховатись під землю, під предків,
під те, що болить,
під те, що благає рятунку від злого прокляття.
І плачуть ікони, як діти, за тим, хто на мить
об’явлено став і пішов у небесне зачаття.

2
В самоті зимували, забувши про Бога і страх,
коли пальці обличчя омите сльозами торкали.
Присмерк липнув до шкіри.

Надривно сполоханий птах
обривав їхні сни,
в котрих смерті потомлені спали.

Їм було тільки тридцять, а в поглядах холод камей,
що зависли над степом,
над небом,
над білим безмежжям,
де зливалися люди і звірі в невидимий шлейф,
де зникали сліди дівтори на піску узбережжя.

3
Де мертві провулки, засмоктані чорним проваллям,
де кроки самотні, як тихі удари краплин;
в очах хворобливих блищить навісне задзеркалля,
де тіні в екстазі відходять в утомлений плин.

Де всохлих юнців і плюгавих, посинілих подруг
відсирілі мрії, пропахлі підвалами днів;
ховає їх присмерк від Бога – натягує ковдру,
у сні вони мимрять про вічність
і янгольський гнів.

І бачать сходи не зримі, завислі в повітрі,

Анатолій Дністровий

і бачать тіла надовкола, що злипнулись в твердь,
і бачать, як сходить щось чорне.

І шлейфом на вітрі
розкриті гроби, мов горлянки,
вишльовують смерть.

4

Дівчата з блідими обличчями молять про спокій,
їх руки тремтливі пригадують шовковий плащ
вечірнього вершника. В темній канаві глибокій
лежить його кінь. Серед міста гойдається плач.

А діти сумирні блукають, як божі ягнята,
їх квантові душі пульсують в надіях батьків –
в туманнім тунелі... де сніг пелехатий, як вата,
де голос за голосом – краплі на тім'я синів.

5

Тут айсберги облуплених будинків
пливуть повз нас у сутінки осінні,
і чути, як лунають Божі кроки;
між ними – ми живемо, непомітні.

Мурашки страху покривають площі,
немов пісок, під нашими ногами.
Провалюємось глибше, глибше, глибше –
уже по горло. О дочасна тишо!

Жоета імла

Чи бачили це ті, хто в забутті,
чекаючи на сонмище скорботи,
чекаючи на води густо-сиві,
що напливають, як волання моря?

6

Повертається дощ до кварталів поснулих годин,
коли спеки кужіль обплітає нічне середмістя.
У серпневих тілах душі плавляться, як маргарин,
і змарнілі жінки шкандибають до теплого ліжка.

А за обрієм смерк важко дише, як втомлений звір,
що вдихає вогні і сімейні хропіння, і шепіт
полюбовних сердець –
їхній всесвіт вмістився у двір,
де замислений пес насторожено слухає легіт.

Так триває нудьга, як піщаний годинник, німа,
повільніша за смерть восени важкохворого. Літо
відповідає у край, де мертвіє воскова вода,
а Господні уста там цілують посинілих діток.

1999

Анатолій Дністровий

ТРИВОГОЮ БРЕГОВІЧА

візьми в дорогу їхній попіл
в якому стогін барабанів
в якому крики наречених
перед багаттями ночей
перед світанками плачів

ікони згарища і крові
у їхніх поглядах тужливих
у їхніх радощах тривожних
все що залишилося від тих
у кого тіл уже нема

а ще згадай сумні весілля
коли приречено сміялись
ті що навіки розлучились
у темних нетрищах землі

візьми в дорогу їхній попіл
візьми в дорогу їхні коси
візьми в дорогу їхні сльози

і не мовчи
лиш не мовчи

2001

Жовта імла

АПОФАТИЧНЕ

Я мислю Бога. Темінь – коридор,
де мерехтить, поблискуючи, іній.
Застиг хоралом споконвічний хор,
який скорботу виливає в тіні

вчорашніх *перед-часових* тривог,
коли очниці повнилися пісками,
коли росло-відходило для двох –
для того, хто *над* нами і *під* нами.

1999

ДИПТИХ ПРО ЛИСТОПАД

I
Дерева моляться на осінь,
плодами втомлені. Дощить
частіше в душах наших. Ось він –
з очима сивими, як мить,

коли нема про що згадати,
у тихій пам'яті – вода,
де образи, немов дукати,
зникають там, де вічна тьма.

II
Жовтаві привиди осінніх днів
перед вікном ридають мертвим листям.
Верлена дух о цій порі горів
самотньо, не знаходив собі місця.

Мабуть, тоді ранкові двірники
понуро йшли і волочили тіні.
Той самий дощ, і ті самі роки
нагадують про невимовне нині.

1999

ДИПТИХ ПРО НЕВИДИМЕ

I
За смертю і за попелом, отам,
де вікові мовчазна сторожа,
там старість посміхнулась юнакам,
там раб – не раб, вельможа – не вельможа.

Це просто шлях крізь земляні роки,
де сплять-не-сплять, де кров тече у глині.
На виході там янголів ряди
у тиші проводжають їхні спини.

II
І руки, котрі попелом були,
і попіл, що обернеться у пам'ять,
і пам'ять, що ковтає береги,
де ймення Боже щонеділі славлять, –

усе тече, тече повз нас. А ми
чекаємо на транспорт прикінцевий,
коли вже не болить і не щемить,
а просто переходить в інші сфери.

1999

ДИПТИХ ПРО ПАМ'ЯТЬ

I
Дерева – пам'ять, що мовчить. Роки
приходять, мов народження і смерті,
звичайно і неждано. Дітлахи,
як і колись, розумні і відверті.

Та з часом погляд глибшає. Слова
нагадують все далі сивий спокій,
в якому галасують – крадькома,
мовчання ж, ніби споконвічний клопіт.

II
Ти – в сутінках, у сонмищі годин,
Вони приходять в час, коли невпинно
із пам'яті зринають голоси
тривоги, надій, яких тепер немає.

Лише мурашки по спині, лише
секунди, мов повільна гуща клею.
А в погляді – калейдоскоп років,
де змерехтіли миті непомітні.

1999

ДИПТИХ ПРО КОЛЯДУ І СНІГ

I
Малюєш, як вмирає сніг Різдва
вже другий тиждень. Так відходить свято.
У пам'яті дитяча коляда
прокинеться і знов зникає спати.

Будинки, мов засніжені пеньки
дерев гігантських, грузнуть тихо в спокій
довічної й німої мерзлоти,
в якій спочили виснажені плоти.

II
Сніг у повітрі стане, наче страж,
який плечима підпирає сіре,
а дні минати будуть раз по раз,
і пам'ять огортатиметься в біле.

Приручена до сніжок дівтора
будитиме зі сну в сирій кімнаті,
і тільки вечір-злодій крадькома
чекатиме, коли всі ляжуть спати.

2000

ДИПТИХ ПРО ІСАЮ

I
Вже не повернутися в неспокій,
що приходить мороком осіннім,
коли вміють говорити тіні,
коли нерви пробивають кроки.

Будеш тільки бачити туманні
силуети у німих деревах,
в тиші долітатимуть останні
шепоти до стомленого неба.

II
Ти оспівав їх у своїй тривозі,
коли слова дрімали, ніби діти,
коли Господні кроки на порозі,
і знову тиша, знову будуть скніти.

З порепаною шкірою на прощу,
з обдертими і босими ногами
вони полинуть шелестами в хвощу,
де не почують Слова і догани.

2000

ДИПТИХ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ

I
Про що вони благали в час розлуки
очима по-осінньому чужими?
Коли блукає старість поміж ними,
за нею, мов сліпці, бредуть онуки.

Ідуть в міста, штовхаються між люди.
Рибинами пливуть до світла смерті.
І стануть тільки *зрими*ми – відверті,
і Бог на них погляне звідусюди.

II
Дерева осені мовчать у млі тривожній,
їх душі дихають скорботою німою,
яка вливається незримою водою
в оселі, де підвладні сні їй кожні.

У темних водах – тихі погляди і рухи.
Годує малюка змарніла мати.
Крик пугача, тривогою проїнятий,
Якій радіють вільні від розлуки.

2000

НА СМЕРТЬ РАФАЕЛЯ АЛЬБЕРТІ

Закриваєш цю прірву років, які каламутним потоком
відносили долі мільйонів, долі прийдешніх
через сльози і кров,
через молитви й цитати із Маркса,
через випари смерті волого-туманні,
за якими тремтять, наче у воді, пейзажі Хіменеса і
Лорки,
де сміються дівчата чорняві, циганки, іспанки,
де в грайливому світлі ранковому посмішки діток
зустрічають пробудження сонних батьків.

Закриваєш цю прірву
мовчанням,
обірваним жалем,
закриваєш, немов старожил скорботне обличчя
тремтячими корчастими руками
над згарищем рідного селища, над тишею карми,
що в тілах непохованих спочиває,
над хлібом гірким від ридання,
над Господом, що давно вже не з нами.

2000

СЛОВО ПРО ПОЧАТОК

Бо не буде радості від народження,
від посивілих янголів,
які гойдають в очах материнських
прозору скорботу.
Від гамірливих і пульсуючих судин міста,
що переплітаються в твоїх минулих роках,
викрадаючи тих, кого любив і кого зрікся,
а вони тепер блукають у чорному нічному коридорі,
бовваніють білими плямами,
невиразні, тріпотять, наче на вітрі.
Дивляться на тебе глибокими порожніми отворами,
почервонілими від напруженого чекання. Там –
у незримому – ти добре знаєш –
працюють споконвічні фільтри повернення.
Вони манять до себе отого кумедного хлопчика
на сімейній світлинці..
у весняному яблуневому саду,
коли він ще не знав
“любові” і “віри”, “обов’язку” і “знання”,
коли йому ще не гладили серце
потріскані руки людської нищості,
які так само чемно гладять
голівки чорнооких дівчаток ,

і хапаються за ножа
або складаються в човник у молитві;
коли від нього ще не відщуралися дерева і звірі,
а блідий місяць і далі п'є щоночі його магічні очі.
Задихаючись, відчуваєш, як він тебе покидає, –
це наче останній видих повітря під водою –
це наче втрата зору.

1999

ЛЮДИ НАШОГО МОВЧАННЯ

Вони поруч із нами
вдень і вночі,
вони поруч...

Їхні будинки туманно-прозорі
проростають поволі крізь наші стіни,
їхні дерева столітніми тишами
безшумно б'ються у вікна,
їхні тривоги і миші
поруч із нами.

Люди, яких ми не знаємо,
люди нашого мовчання,
вони поруч у пам'яті,
ховаються за образами уяви,
за мертвими родичами, за їхніми посмішками,
в нашому серці.

Вони говорять ним,
зболеним серцем,
вони говорять ним багато століть,
полум'ям і холодом виснажують нас.
Це буває,
коли живеш тільки раз,
це буває,
коли пам'ятаєш завжди.

2000

ДИТИНСТВО СМЕРТІ

Рожеві дівчата плачуть червоними слізьми.
Ти виходиш у висохлий сад,
де серед корчастих дерев
сидять сумні янголи.
Вони спостерігають за скорботними
юнками,
які свіжими квітами обтирають свої обличчя.

Старий дідуган чепуриться у дзеркалі джерела,
він бачить
вродливого юнака,
блідий лик якого тремтить у воді.
В тернистому бадиллі кущів за ним стежать голодні
звірі. *Ми не повинні помирати.*

В іржавому літаку юрмиться мовчазне птаство.
З-за горизонту виповзає жовтавий ледачий морок,
у повітрі стає тривожно і холодно.

Мрії, як сполохані діти, заплющили очі.
Ніч знову відчиняє чорні двері,
в яких застигли жовті обличчя без господарів,
обличчя, які зливаються.

1999

ВОНИ ПОКИДАЮТЬ

Бо вони покидають ці простори,
де відчужені погляди сверлили
їхні обвислі спини,
де почували себе,
як оса у банці з-під варення,
де грань сірої нескінченності
відкривала божевільним
світлі коридори з мерехтливими метеликами
зойків нещасних,
де слова після опівночі бояться народжуватися.

Усі вірять у власну короткозорість,
бо там,
попереду,
можливо, лежить людський труп
або ж окремий орган, відірвана рука чи нога.

Бо вони покидають ці простори,
де почували себе,
як оса у банці з-під варення,
бо прозорі судини їхньої свідомості
вливають у них
свіжу кров до-народження,

Анатолій Дністровий

прозорі судини, що течуть
через їхні життя і смерті.

І вони повертаються,
гнані лінивими жестами і скорботними очима
рідних і близьких,
з чужими багаттями в серці,
вони повертаються,
коли солоним потом на їхніх обличчях
виходить Господнє терпіння.

1999

Жовта ігла

ВІДСТОРОНЕНІСТЬ

поема

I. АПОКРИФ

Це вічна глибина, в яку тече
смертей ледь теплих втомлена дрімота
в безмовно-сніжній тиші.
Вони приходили, щоб вмерти до кінця –
умерти, щоб не бачити *незримість*
своїх змарнілих і зів'ялих тіл,
тих коливань і рухів, у яких
пере-були або пере-тривали;
в кімнатах, катакомбах, сновидіннях
минала їхня смертність –
у величі,
у злиднях,
у хвальбі
усі вони вмирили почергово –
голодні й відгодовані.

Слова
могли зринати з їхніх губ –
слова прокльонів і слова моління.
Вони смітили ними все життя,

Анатолій Дністровий

відхаркували кров'ю
на плахах і на подушках.

Свідомість витікала з них вночі,
мов сік пораненого дерева, у сні
текла вона тривожні, чорно-сірі,
де б'ється ще зсудомлене життя
вчорашнє, ледве тепле, навісне,
хапається корчастими руками
за душі тих, хто спить, хто є...

Там отвори стривожених облич
випльовують червоних пташок-зоєнок,
які в кімнаті б'ються об стіну,
стікають кров'ю...

Це сила, що зростає у думках –
маленьке чорне дерево терпіння,
що пробиває гострим гіллям серце,
як жертву ніж злодійський.

Птахи летіли в безвість сутінкову.
Там,
у колисках,
приречені поволі підростали

Жоєта імла

і радували ніжних матерів.
Перед очима їхніми екран –
надія-оператор крутить літо
і Царство Боже.

Господи помилуй,
допоки ще не вмерли
в почуттях.

Вони прийшли,
щоб знову повернутись –
з турботами, містами і снігами
в безмовність спочину останнього,
коли
при з'яві божества
стає інакша ясність.

II. КРАЄВИД ІЗ НЕЗРИМИМИ СМЕРТЯМИ

Хто нам вкаже дорогу, якою
ми дійшли би до тих горизонтів,
де ніколи не плавиться сонце.

Вони поглядам непідвладні,
вони вічно окутані мревом.
Там тремтливо-гаряче повітря
наливається світлом –

Анатолій Дністровий

сліпить очі;
там дерева,
що дихають часом,
в ритуальному шелесті листя
витікають життям
елегійних сполоханих душ,
які сходять на берег ріки –
так сакральню, немов неофіти,
у гіпнозі вечірньої тиші.
Молоко срібне п'ють із очей
сутінкової втоми води;
поминають померлих і плачуть.

Вічні співи –
це надривно-морозяний струмись,
що пронизує кожного з них,
він підхоплює їхні скорботи,
котрі пращури їм залишили,
він торкається клавіш землі
жовто-білих;
чує стогони тисяч сердець,
щоби прахом довічно боліти
на веселих обличчях дітей,
на спокійних світлинах мерців.

Жовта імла

III. ПОВЕРНЕННЯ

Коріння їхнє, втомлене роками,
у мертвих шахтах покоління дрімає,
тремтить у надрах темної скорботи,
яка панує над усім,
що вже було;
народиться,
покине
поверхню, де колише вітер долі,
немов рослини.

А з неба сходить вічна теплота,
якою моляться і проганяють зло
у час, коли повітря – ніби смерть –
прозоре;
і зникають люди
у графіку повільного спадання.

Ідуть босоніж тисячі незримок –
густим потоком линути до початку.

Це вічне уможливлення речей,
коли мільярди чисел Авогадро
групується в Господньому творінні.

Анатолій Дністровий

Земля дає їм долю, витривалість,
вливає в них гаряче молоко
міцної крові матері і смерті.

Вона оголена,
немов Господній задум,
в чеканні волі Божої;
довкола
веселі мавки і смішні дріади
росою омивають її тіло
і темне лоно.

Легка святість болю
освітлює бліде її обличчя,
а квола посмішка сповзає в рівний сон,
і криком невідомого зростає
нове життя.

Ідуть босоніж тисячі незримок –
густим потоком линуць до початку.

Це нескінченний путь приходу жертви
в блаженне чергування смертеплину –
це м'ясорубка Німоти працює
і поглинає

Жовта імла

надії і тепло сімей щасливих,
і перші кроки немовляти,
кашель,
старечі сльози,
караван гробів.

Це сірий простір відболілих снів,
це мертве море праху і зітлілих
юнацьких ликів
(дів і кавалерів останні шепоти).
Це пам'яті велике кладовище,
де споконвічному закону все підвладне –
поверненню у відблисках шляхів;
там голоси засмучені блукають
і кличуть всіх,
усіх.

IV. DE PROFUNDIS

Щоночі споглядають сонце мертвих
їх душі, заколисані руками
тих божевіль, які пішли у безвість
і в дітях поселились вічним страхом.

Анатолій Дністровий

Щоночі вони бродять серед поля,
де проростає мак крізь скло небесне.
З порізів на стеблі тече прозора
голодна кров.

Це плаче за буттям першооснова,
позбавлена тілесної стихії
в амбулаторній пам'яті.

Там око
з уважністю хірурга розглядає
резерви, що zostалися живим, –
а звідти дивиться дикунка-самота
і голосом-пустелею чорніє,
невпинно витікає.

Тихий мак
страхається її липких обіймів,
бо так тече спадкове зло
потокami напруженої миті,
коли вмирає мати в час пологів,
у крові смерті плаче немовля
перед очима того, хто мовчить
і вічність випиває з його серця.

Жовта імла

V. РАФАЇЛ ГАТЛОДЕЙ

Він покидає їх
в час болю їхнього,
перед лицем смерті їхньої
покидає.

Ані жіночі голосіння
в переддень судоми і пологів,
серед руїн і піщаного пустирища,
ані осиротілі вікна батьківської домівки,
ані поживклі обличчя непохованих друзів
не стримують його.

Він покидає їх,
бо від речей, в які вони вірили,
можна збожеволіти,
бо від мрії, яку вони виношували,
можна стати примарою –
незримо проникати в інших
і смоктати їхні серця.

Що прозріння
посивілі ранкові очі
бажають смерті для сонця

Анатолій Дністровий

аби не бачити дня,
аби не бачити дитячих останків,
над якими плачуть білоголові молоді батьки,
а жінки виривають собі волосся.

Покидає –
в передчутті великого внутрішнього миру,
де богопізнання можливе без електрики,
де прозорі людські обличчя,
опромінені блаженним спокоєм,
обернені до горизонту.
Там розливається сліпучо-біла пелена,
манить до себе звільнені душі.

Покидає.

VI. ЕПІЛОГ

Вмирили,
щоб не вмерти,
а любити
спокійними очима у мовчанні,
де речі *знеможливлені* і зайві,
де криптою застигла вічна тиша.

Жовта імла

Бо відчували кроки в коридорах
сумної постаті у білому,
за нею
застигли у гримасах дикі лики.
Це наче голий злочин перед дійством.

Це наче світлий задум в першорусі,
де з місива липкого вийдуть люди,
вростаючи у власне існування –
по вінця
переповнюючись болем
і споглядаючи нестворених у Слові,
кому неznані радість і відраза,
кому неznані погляди скорботні,
що проводжають похоронну цівку,
яка тече,
не знаючи зупинок.

Їм невідомий стан тривання миті,
коли в очах жінок ростуть хрести, –
їх цілі стіни,
наче ліс могутній,
де чорні тіні грішників завмерли
над джерелом і каламутять воду,
в якій обличчя тих, які прийдуть
з очима посивілими від суму.

1999

ЗМІСТ

Коли жовта імла поглинає, як вир, силуети...	4
Благодать вам і мир...	5
Снігами проведжеш сніги...	6
І їхні очі – це мільйон доріг...	7
Ці маленькі тіні довкола з'юрмилися...	9
Сантиметриками століть...	10
у небі чорному біла вдова...	11
очі новонароджених...	12
ворони сидять на чорних сухих деревах...	13
хто ти і звідки прийшов...	14
з'їсти черствий хліб після тривалого посту...	15
цигаркою колишеш горе-безсоння...	16
І сивий сніг, і скоцюрблені мовчазні мешканці...	17
Несміливі окрики серед сутінок міста...	18
Бо чекає вода на огненні серця...	19
у неї очі великі вітрини в яких...	20
свідомством про смерть переконують нас...	21
жовтий місяць гойдала...	22
у синьому димі...	23
Різдво і холодна кімната...	24
старожили воркотять на вічне...	25
Ситуації (цикл)	26
Передбачиш сніги, що метуть за собою роки...	30
Це навіть не слова, а кволе недослів'я...	31
Сад пам'ятає голоси, тривоги...	32
Вертається той довгий листопад...	33
Світанків жовто-сіре молоко...	34

І чорні скрипалі прийдуть вночі...	35
Нестерпний запах паленого листа...	36
Приходить мить...	37
За пеленою темною дощів...	38
А сніг такий, як у прощальний день...	39
Тим каменем останньої руки...	40
Хай тривожать осінні сади...	41
Вона мовчить, як риба...	42
Не осуди їх, Господи, в журбі...	43
Вівальді й Паска. Сонячне тепло...	44
У Царстві Божому, мабуть, бруньки...	45
Блукаєш пам'яттю моєю, ніби привид...	46
Чорна повільно думок. Сет розлився довкола...	47
Смерть св. Юрія (цикл)	48
Тривогою Бреговіча	52
Апофатичне	53
Диптих про листопад	54
Диптих про невидиме	55
Диптих про пам'ять	56
Диптих про коляду і сніг	57
Диптих про Ісаю	58
Диптих про звільнення	59
На смерть Рафаеля Альберті	60
Слово про початок	61
Люди нашого мовчання	63
Дитинство смерті	64
Вони покидають	65
Відстороненість (поема)	67

Літературно-художнє видання
Бібліотека альманаху «Кальміус»

Серія: Укрсуцвіт

Випуск 9

Анатолій Дністровий
Жовта Імла: Поезії, поема

Редактор – *Іван Андрусак*
Літературний редактор – *Катерина Борисенко*
Підготовка до друку – *Олег Соловей*
Верстка, дизайн – *Веніамін Білявський*

Підписано до друку 01.06.2001.
Друк лазерний. Гарнітура GaramondCTT.

Видавнича агенція «OST»
E-mail: bilavski@cross.donetsk.ua

СЕРІЯ: УКРСУЧЛІТ

Анатолій ДНІСТРОВИЙ

ЖОВТА ІМЛА

КАЛЬМІЇС

А. ДНІСТРОВИЙ